

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 14/22
Λουξεμβούργο, 25 Ιανουαρίου 2022

Απόφαση στην υπόθεση C-181/20
VYSOČINA WIND

Το Δικαστήριο κηρύσσει εν μέρει ανίσχυρη την οδηγία 2012/19 σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού καθόσον η οδηγία αυτή υποχρεώνει τους παραγωγούς φωτοβολταϊκών πλαισίων να χρηματοδοτούν το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων που προέρχονται από τα εν λόγω πλαίσια, όταν αυτά έχουν διατεθεί στην αγορά σε ημερομηνία προγενέστερη της έναρξης ισχύος της οδηγίας

Περαιτέρω, η οδηγία αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία η οποία επιβάλλει τη χρηματοδότηση του κόστους αυτού στους χρήστες των φωτοβολταϊκών πλαισίων που διατέθηκαν στην αγορά μετά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της

Η Vysočina Wind είναι τσεχική εταιρία η οποία εκμεταλλεύεται ηλιακή μονάδα παραγωγής ενέργειας εξοπλισμένη με φωτοβολταϊκά πλαίσια τα οποία διατέθηκαν στην αγορά μετά τις 13 Αυγούστου 2005.

Σύμφωνα με την υποχρέωση που προβλέπει ο τσεχικός νόμος 185/2001 περί αποβλήτων (στο εξής: νόμος περί αποβλήτων)¹, η Vysočina Wind συμμετείχε στη χρηματοδότηση του κόστους διαχείρισης των αποβλήτων που προέρχονται από φωτοβολταϊκά πλαίσια και, για τον λόγο αυτό, κατέβαλε τέλη κατά τα έτη 2015 και 2016.

Εκτιμώντας, ωστόσο, ότι η υποχρέωση καταβολής τελών ήταν απόρροια εσφαλμένης μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 2012/19 σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)² και ότι η καταβολή των τελών αυτών συνιστούσε ζημία, η Vysočina Wind άσκησε αγωγή αποζημίωσης κατά της Τσεχικής Δημοκρατίας ενώπιον των τσεχικών δικαστηρίων. Στο πλαίσιο αυτό, υποστήριξε ότι η διάταξη του νόμου περί αποβλήτων κατά την οποία οι χρήστες των φωτοβολταϊκών πλαισίων υποχρεούνται στην καταβολή τελών αντιβαίνει στο άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας για τα ΑΗΗΕ, το οποίο επιβάλλει στους παραγωγούς ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, και όχι στους χρήστες του, τη χρηματοδότηση του κόστους διαχείρισης των αποβλήτων που προέρχονται από εξοπλισμό που διατέθηκε στην αγορά μετά τις 13 Αυγούστου 2005.

Δεδομένου ότι η αγωγή που άσκησε η Vysočina Wind έγινε δεκτή τόσο πρωτοδίκως όσο και κατ' έφεση, η Τσεχική Δημοκρατία άσκησε αναίρεση ενώπιον του Nejvyšší soud (Ανωτάτου Δικαστηρίου, Τσεχική Δημοκρατία).

Επιληφθέν αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως που υπέβαλε το τελευταίο αυτό δικαστήριο, το τμήμα μείζονος συνθέσεως του Δικαστηρίου, αφενός, αποφαινεται επί της ερμηνείας και του κύρους του άρθρου 13, παράγραφος 1, της οδηγίας περί ΑΗΗΕ και, αφετέρου, διευκρινίζει τις προϋποθέσεις θεμελίωσης της ευθύνης κράτους μέλους λόγω παραβίασης του δικαίου της Ένωσης κατά τη μεταφορά οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

¹ Άρθρο 37p του zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů (νόμου 185/2001 περί αποβλήτων και για την τροποποίηση ορισμένων νόμων).

² Οδηγία 2012/19/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) (ΕΕ 2012, L 197, σ. 38, στο εξής: οδηγία περί ΑΗΗΕ).

Προβαίνοντας σε γραμματική ερμηνεία της οδηγίας περί ΑΗΗΕ, το Δικαστήριο επιβεβαιώνει, πρώτον, ότι **τα φωτοβολταϊκά πλαίσια αποτελούν ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό** κατά την έννοια της οδηγίας αυτής, οπότε, σύμφωνα με το άρθρο της 13, παράγραφος 1, η χρηματοδότηση του κόστους διαχείρισης των αποβλήτων που προέρχονται από τα φωτοβολταϊκά πλαίσια τα οποία διατέθηκαν στην αγορά από τις 13 Αυγούστου 2012, ημερομηνία έναρξης ισχύος της οδηγίας, πρέπει να βαρύνει τους παραγωγούς των εν λόγω πλαισίων και όχι, όπως προβλέπει η τσεχική νομοθεσία, τους χρήστες τους.

Δεύτερον, το Δικαστήριο εξετάζει το κύρος του άρθρου 13, παράγραφος 1, της οδηγίας περί ΑΗΗΕ, στο μέτρο που η διάταξη αυτή εφαρμόζεται στα φωτοβολταϊκά πλαίσια τα οποία διατέθηκαν στην αγορά μετά τις 13 Αυγούστου 2005, ήτοι σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της οδηγίας αυτής.

Συναφώς, το Δικαστήριο υπενθυμίζει κατ' αρχάς ότι, καίτοι η αρχή της ασφάλειας δικαίου δεν επιτρέπει την εφαρμογή ενός νέου κανόνα δικαίου σε κατάσταση που έχει διαμορφωθεί πριν από την έναρξη ισχύος του, από την νομολογία του απορρέει επίσης ότι ένας νέος κανόνας δικαίου εφαρμόζεται αμέσως στα μελλοντικά αποτελέσματα κατάστασης η οποία γεννήθηκε υπό το κράτος του προγενέστερου νόμου, καθώς και στις νέες έννομες καταστάσεις.

Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο ελέγχει αν η εφαρμογή του κανόνα δικαίου του άρθρου 13, παράγραφος 1, της οδηγίας περί ΑΗΗΕ, κατά τον οποίο οι παραγωγοί, και όχι οι χρήστες, υποχρεούνται να διασφαλίζουν τη χρηματοδότηση του κόστους διαχείρισης των αποβλήτων που προέρχονται από φωτοβολταϊκά πλαίσια διατεθέντα στην αγορά μετά τις 13 Αυγούστου 2005, εφόσον τα εν λόγω πλαίσια έχουν καταστεί ή θα καταστούν απόβλητα από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της οδηγίας και εφεξής, είναι ικανή να θίξει κατάσταση διαμορφωθείσα πριν από την έναρξη ισχύος της οδηγίας ή αν, αντιθέτως, η εφαρμογή αυτή σκοπεί να ρυθμίσει τα μελλοντικά αποτελέσματα κατάστασης η οποία γεννήθηκε πριν από την έναρξη ισχύος της εν λόγω οδηγίας.

Δεδομένου ότι η ισχύουσα προ της έκδοσης της οδηγίας περί ΑΗΗΕ νομοθεσία της Ένωσης προέβλεπε ότι τα κράτη μέλη μπορούσαν να επιλέξουν αν το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων που προέρχονται από φωτοβολταϊκά πλαίσια θα επιβάρυνε είτε τον νυν ή προγενέστερο κάτοχο των αποβλήτων είτε τον παραγωγό ή τον διανομέα των φωτοβολταϊκών πλαισίων, **η οδηγία περί ΑΗΗΕ επηρέασε καταστάσεις που είχαν διαμορφωθεί πριν από την έναρξη ισχύος της** στα κράτη μέλη τα οποία είχαν αποφασίσει να επιβαρύνουν με το κόστος αυτό τους χρήστες των φωτοβολταϊκών πλαισίων και όχι τους παραγωγούς τους, όπως συνέβαινε στην Τσεχική Δημοκρατία.

Συναφώς, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι ένας νέος κανόνας δικαίου ο οποίος εφαρμόζεται σε προηγουμένως διαμορφωθείσες καταστάσεις δεν μπορεί να θεωρηθεί σύμφωνος με την αρχή της μη αναδρομικότητας των νομικών πράξεων, όταν τροποποιεί, εκ των υστέρων και κατά τρόπο απρόβλεπτο, την κατανομή κόστους το οποίο δεν μπορεί πλέον να αποτραπεί. Εν προκειμένω, όμως, **οι παραγωγοί φωτοβολταϊκών πλαισίων δεν ήταν σε θέση να προβλέψουν, κατά τον σχεδιασμό των πλαισίων, ότι θα υποχρεώνονταν σε μεταγενέστερο χρόνο να διασφαλίσουν τη χρηματοδότηση του κόστους διαχείρισης των αποβλήτων που προέρχονται από τα πλαίσια αυτά.**

Κατόπιν των σκέψεων αυτών, το Δικαστήριο **κηρύσσει ανίσχυρο το άρθρο 13, παράγραφος 1, της οδηγίας περί ΑΗΗΕ καθόσον η διάταξη αυτή επιβάλλει στους παραγωγούς την υποχρέωση χρηματοδότησης του κόστους διαχείρισης των αποβλήτων που προέρχονται από φωτοβολταϊκά πλαίσια τα οποία διατέθηκαν στην αγορά μεταξύ 13ης Αυγούστου 2005 και 13ης Αυγούστου 2012.**

Τρίτον, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η προσθήκη στον νόμο περί αποβλήτων, περισσότερο από έναν μήνα πριν από την έκδοση της οδηγίας περί ΑΗΗΕ, μιας αντίθετης προς την οδηγία αυτή διάταξης κατά την οποία οι χρήστες των φωτοβολταϊκών πλαισίων υποχρεούνται σε καταβολή τελών δεν συνιστά, αυτή καθεαυτή, παραβίαση του δικαίου της Ένωσης από την Τσεχική Δημοκρατία, καθόσον δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η επίτευξη του αποτελέσματος που επιδιώκεται

με την οδηγία τίθεται σε σοβαρό κίνδυνο πριν η οδηγία αποτελέσει μέρος της έννομης τάξης της Ένωσης.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582